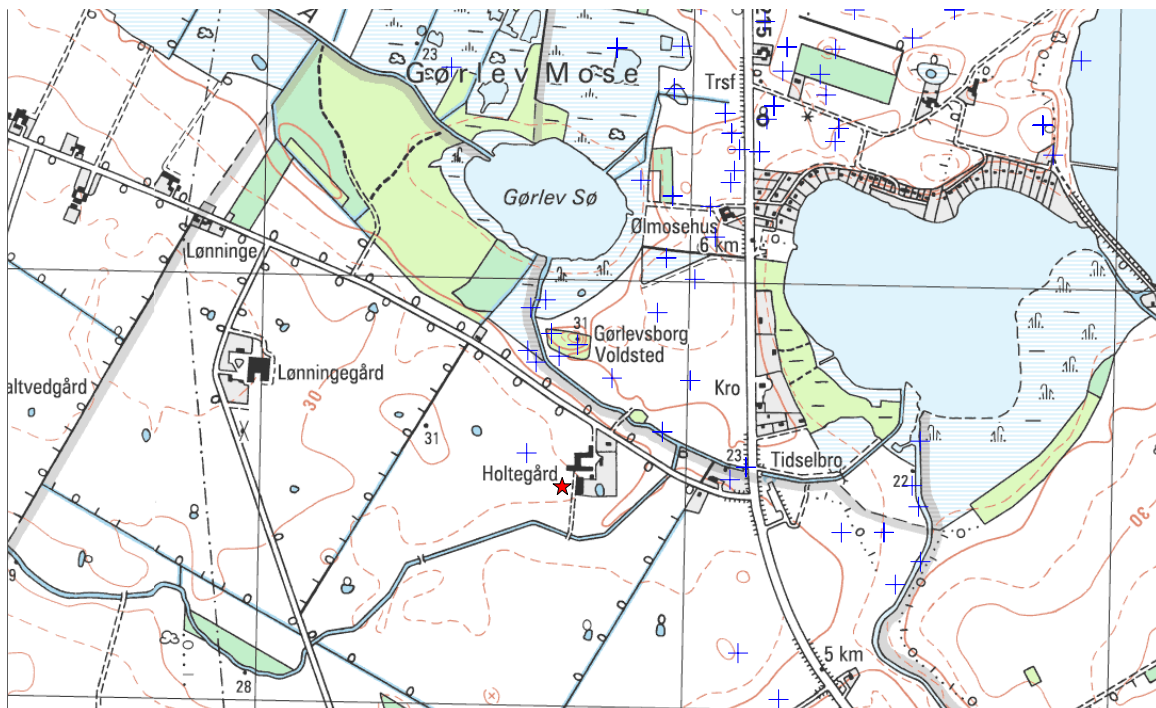

SVM 2003048 HOLTEGÅRD, Ørslev under Skoven matr. 11a, Bringstrup sogn, Ringsted herred, Sorø amt. Stednr. 040203 –

Beretning for prøvegravning forud for anlæggelse af stald og gylletank et byggefelt på 4750 m², foretaget den 29. september 2003 af arkæolog, cand mag Kirsten Christensen. Undersøgelsen viste spredte rester af en boplads fra slutningen af førromersk jernalder.

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data.....	2
Øvrige data	2
Topografi, terræn og undergrund.....	2
Målesystem.....	2
Udgravningsmetode	2
Undersøgelsens resultater	3
Fremtidigt arbejde.....	3
Anlægsliste	4
Fundliste	4
Fotoliste	4
Liste over måledata.....	4

Abstract

Prøvegravning af plant plateau syd for Gørlev sø gav spredte bebyggelsesspor i form af stolpehuller uden system, gruber og kogestensgruber. Dateres til sen førromersk jernalder ud fra fund af skår med fortykket mundingsrand.

Undersøgelsens forhistorie

Prøvegravning forud for udtalelse om skjulte fortidsminder forud for anlæggelse af svinestald og gylletank på adressen Gyrstingevej 13, 4100 Ringsted.

Administrative data

Prøvegravningen er betalt af Sydvestsjælland Museum, da byggefeltet er under 5000 m².

12. september 2003 Modtaget anmodning om udtalelse fra byggefirma/projekterende
15. september 2003 Anmodning om forundersøgelse til ØØSR

Øvrige data

Prøvegravningen blev foretaget den 29. september 2003 af arkæolog cand mag Kirsten Christensen for Sydvest Sjællands Museum. Rendegravneren blev ført af "Alf" fra Dybendal Entreprise indlejet via Sorø Maskinudlejning, Metalvej 25, Sorø, 5783 2071, mobil 2076 2071.

Vejret var overskyet om formiddagen med regnbyer fra ca 12.00.

Lodsejer: Lars Frandsen, Holtegård, Gyrstingevej 13, 4100 Ringsted, 5761 7180, mobil 2671 1483.

Topografi, terræn og undergrund

Byggefeltet ligger på sydøstkanten af en plant plateau med en svag sydvendt skråning ned mod en bæk. Nord for falder terrænet ned mod Gørlev sø med voldstedet Gørlevsborg.

På den østligste del af byggefeltet er der en smal lavning i terrænet. Undergrunden består af gult, kalkholdigt ler, som på steder er iblandet sand.

Nord for byggefeltet er afsat fund af bronzealder-urne (040203 - 5). Længere mod nord nærmere Gørlev sø findes flere stenalderfund.

Muldlaget er af varierende tykkelse, fra 25 til 45 cm s tykkelse, og består af gråbrunt humusholdigt ler, der på steder er let sandblandet. Den ringe muldtykkelse betyder at der er tydelige pløjestrøber i den sydlige del af den vestlige og østlige søgegrøft, mens der ikke er pløjestrøber i den midterste søgegrøft, hvor muldlaget er tykkest.

Målesystem

Der er ikke udlagt et sammenhængende målesystem. I stedet er hver søgegrøft indtegnet for sig og markerede indmålingspunkter er målt med håndholdt GPS i System 34 Sjælland.

Der er ikke foretaget nivellering.

Udgravningsmetode

Med en 1,5 m bred bagskovl af en rendegravner afbrømedes muldlaget i 3 nord-syd orienterede søgegrøfter. De to søgegrøfter ligger indenfor selve staldbygningen, mens den vestligste ligger udenfor bygningen. De fremkomne anlæg blev med det samme streget op. Hvor der fremkom flere stolpehuller blev søgegrøften udvidet for at klarlægge om der var mulighed for at finde husgrundplaner.

Søgegrøfterne og anlæggene blev indtegnet i målestoksforholdet 1:100 efterfulgt af en overfladebeskrivelse. Stolpehullerne blev snittet og der blev med skovl gravet ned i de store gruber for at få fund. Kun i en enkelt grube fandtes skår som blev opsamlet.

Søgegrøfterne er indtegnet i 40 m baner, hvor der med håndholdt GPS er indmålt et indmålingspunkt i hver ende af grøftstykket.

Undersøgelsens resultater

Der blev trukket 3 søgegrøfter med en samlet længde på 163 m med 12 anlæg fordelt på 5 stolpehuller (A2, A4, A6, A7, A8), 3 gruber (A3, A9, A11), 3 kogestensgruber (A1, A5, A12), og 1 opfyldt lavning eller grube (A10). Gruberne og den opfyldte lavning ligger i den østlige søgegrøft 3, hvor der på markoverfladen var en tydelig lavning. Stolpehullerne og kogestensgruberne ligger længere mod vest og syd. Stolpehullerne A6 og A7 er meget ensartede i form og indhold, men da de står med ca 1 m's afstand er det usikkert om de er et sæt tagbærende stolper. Stolpehuller A2 minder om de ovennævnte, men der var ingen sammenhørende stolpe, så disse stolpehuller kan ikke sammensættes til et sikkert husgrundrids.

FUND. Der var kun en enkelt grube A9, som indeholdt skår, 2003048x1. Skårene er sortbrændte, fintmagrede, men dårligt bevarede. Randskåret har fortykket mundingsrand og dateres til sen førromersk jernalder.

Fremtidigt arbejde

Undersøgelsen viste spredte bebyggelsesspor af en boplads fra sen førromersk jernalder. Det vurderes, at bopladssporene er så nedslidte, at der ikke er grundlag for en større undersøgelse.

Sydvestsjælland Museum 30.september 2003

Kirsten Christensen
Arkæolog

Anlægsliste.

A1	Kogestensgrube. Mørkgråsort trækulsholdigt muldet ler, pakket med sodede sten.	T1
A2	Stolpehul. Mørkgråbrunt muldet ler. Snittet N-S, Ø-del bortgravet. 12 cm dyb. Rette sider, afrundet bund.	T1
A3	Grube. Mørkgråbrunt muldet ler med trækulsnister.	T1
A4	Stolpehul. Gråbrunt muldet ler.	T1
A5	Kogestensgrube. Mørkgråsort trækulsholdigt muldet ler med sodede sten.	T1
A6	Stolpehul. Mørkgråbrunt trækulsholdigt ler. Snittet N-S, Ø-del bortgravet. 18 cm dyb. Rette sider, plan bund.	T2
A7	Stolpehul. Mørkgråbrunt trækulsholdigt ler. Snittet N-S, Ø-del bortgravet. 20 cm dyb. Rette sider, afrundet bund.	T2
A8	Stolpehul. Gråbrunt muldet ler. Snittet N-S, Ø-del bortgravet. 6 cm dyb. Jævnt afrundet bund og sider.	T2
A9	Grube. Mørkgråbrunt trækulsholdigt muldet ler med sten. Fund: 2003048x1.	T3
A10	Opfyldt lavning/grube. Mørkgråsort trækulsholdigt muldet ler med sten.	T3
A11	Grube. Mørkgråbrunt trækulsholdigt muldet lre.	T3
A12	Kogestensgrube. Gråsort trækulsholdigt muldet ler, pakket med sodede ildpåvirkede sten.	T3

Fundliste

2003048x1	2 sammenhørende randskår og 3 sideskår, af sortbrændt fintmagret gods. Randskåret har flad, fortykket mundingsrand	A9
-----------	---	----

Tegningsliste

T1:	Plantegning af midterste søgegrøft 1:100, A1 – A5	29-09-2003	KC	WP18-WP20
T2:	Plantegning af vestlige søgegrøft 1:100, A5 – A8	29-09-2003	KC	WP10-WP17
T3	Plantegning af østlige søgegrøft 1:100, A9 – A12	29-09-2003	KC	WP21, WP22

Fotoliste

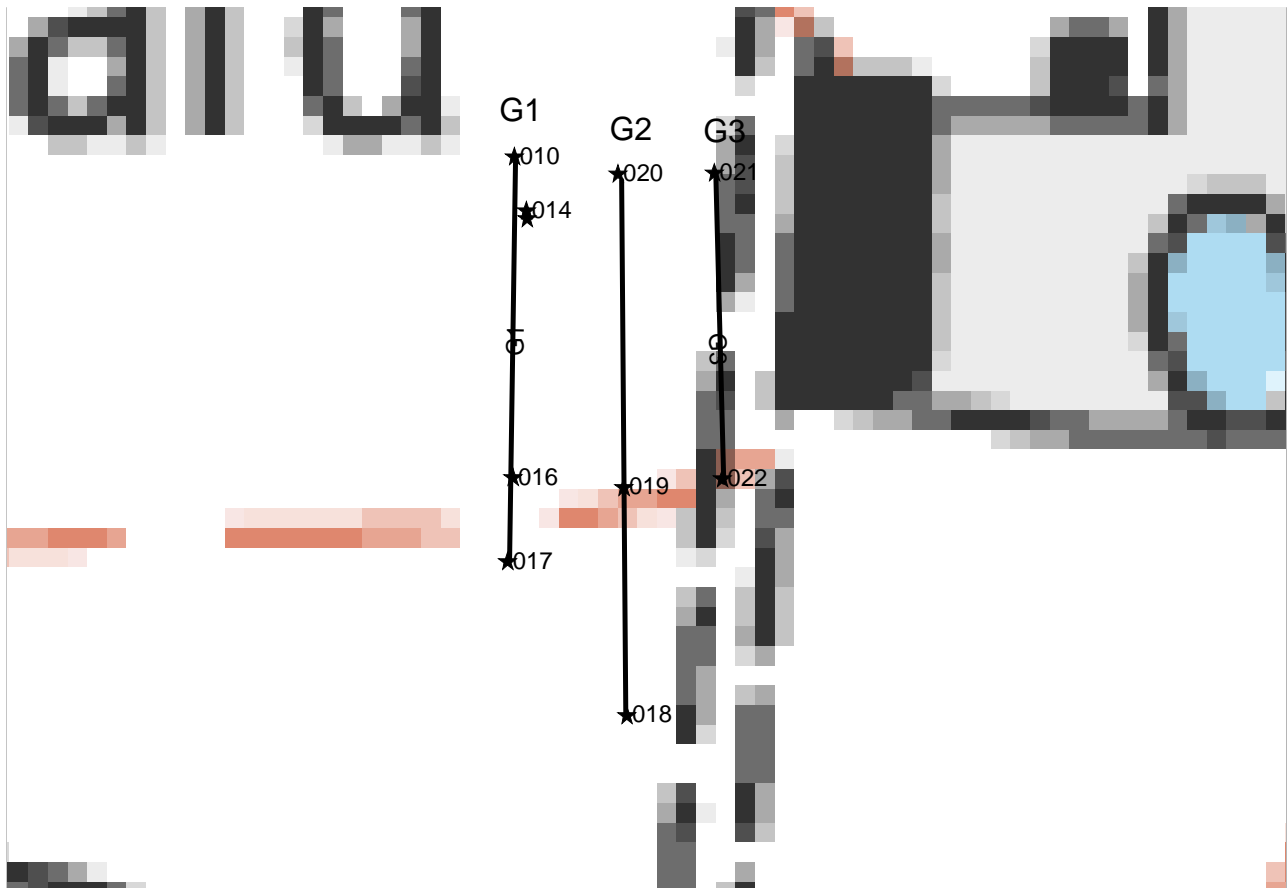
Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
2003048D	1	Digital	Den østlige søgegrøft med terræn, set mod syd	KC	29-09-2003
2003048D	2	Digital	Terræn med dækning af søgegrøfter, set mod vest	KC	29-09-2003
2003F02	21	S/H-negativ	Udgravningen set fra nord	KC	29-09-2003
2003F02	22	S/H-negativ	Udgravningen set fra nord	KC	29-09-2003
2003F03	20	Dias	Udgravningen set fra nord	KC	29-09-2003
2003F03	21	Dias	Udgravningen set fra nord	KC	29-09-2003

Liste over måledata (UTM Z32, ED50)

Punkt	UTM_X	UTM_Y
010	672706.68	6151525.39
014	672708.35	6151518.54
015	672708.44	6151517.54
016	672707.27	6151484.52

017	672706.81	6151473.81
018	672722.38	6151454.47
019	672721.42	6151483.52
020	672719.92	6151523.45
021	672732.19	6151523.83
022	672733.97	6151484.9

Usikkerheden er indenfor 3- 6 m

Søgegrøfternes placering i forhold til eksisterende bygninger.